

Козицький В.А.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студент V курсу історичного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

**ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ АНТИДЕМПІНГОВОГО
РОЗСЛІДУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Сьогодні, в умовах глобалізації світового господарства, посилюється роль конкурентної боротьби на світових ринках, заради виживання в якій країни де-факто змушені балансувати на межі між свободою торгівлі та завуальованим застосуванням протекціоністських заходів. У такій ситуації дуже популярним засобом боротьби стає демпінг. При чому демпінг містить у собі загрозу для національного виробника не лише як вияв недобросовісної цінової конкуренції, а й як інструмент політичних маніпуляцій антидемпінговими заходами з боку основних партнерів чи конкурентів. Проблема антидемпінгових розслідувань є актуальною в Україні з часів набуття незалежності.

Згідно з чинним в Україні законодавством, демпінг це ввезення на митну територію країни-імпортера товару за цінами, нижчими від порівнянної ціни на подібний товар у країні-експортері, що заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару [1]. Фактично, демпінг може вважатися одним із видів цінової конкуренції та одночасно проявом цінової дискримінації, коли товар продається за кордоном за ціною, нижче нормальної ціни, що створює загрозу для нормального функціонування відповідної галузі в країні імпорту і, як наслідок, завдає або може завдати матеріальної шкоди національному виробнику та економіці в цілому. Таким чином, економічний зміст демпінгу полягає в тому, що товар постачається за заниженими цінами на певний ринок при постачанні на інші ринки за нормальними цінами. При чому у світовій практиці під нормальною ціною розуміють ціну, встановлену під час здійснення звичайних торговельних операцій між незалежними покупцями у країні експорту, а якщо таку встановити неможливо, то нормальну ціну розраховують, виходячи з витрат експортера [2, с. 12].

Антидемпінгові заходи попередні або остаточні заходи, що застосовуються відповідно до цього Закону під час або за результатами антидемпінгового розслідування [1].

Сьогодні проблема демпінгу та антидемпінгового регулювання постає перед Україною у двох вимірах: антидемпінгове переслідування українських експортерів та захист внутрішнього виробника від недобросовісної конкуренції з боку іноземних компаній. На сучасному етапі обидва

ці питання постають для України однаково гостро, що спричинене як загальними тенденціями глобалізації, так і значною лібералізацією торгівлі в рамках приєднання України у 2008 році до системи ГАТТ/СОТ [4].

Що стосується протидії іноземному демпінгу, законодавче регулювання в даній сфері в Україні здійснюється на основі таких документів:

- Статті VI ГАТТ/СОТ 1994 року;
- Угоди про застосування Статті VI ГАТТ/СОТ 1994 року;
- Закону України від 22.12.98 р. №330-XIV «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту»;
- Законів, якими вносилися відповідні зміни до Законів України «Про Єдиний митний тариф», «Про зовнішньоекономічну діяльність» та «Про систему оподаткування», з метою приведення їх у відповідність до міжнародних правил застосування антидемпінгових, компенсаційних та спеціальних заходів;
- Указів Президента та Постанов Кабінету Міністрів України, що стосуються антидемпінгового регулювання та протидії недобросовісного імпорту [2, с. 103].

Деякі дослідники називають сукупність даних документів «Антидемпінговим кодексом України» (АДК). Слід зауважити, що з дня вступу України до СОТ до національної законодавчої бази з питань антидемпінгу були внесені зміни, які покликані привести норми українського антидемпінгового регулювання у відповідність міжнародним стандартам, встановленим системою ГАТТ/СОТ. Однак слід зауважити, що згідно Закону «Про міжнародні договори України» в разі наявності протиріч між нормами національних законів і угод СОТ, перевагу мають останні.

Проаналізувавши весь АДК України, можна дійти до висновку, що він фактично дублює норми домовленостей ГАТТ/СОТ та дещо конкретизує їх, відповідно до національних особливостей економіки. Власне, це підтверджується і основними розробниками Закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту», які стверджують, що під час розробки цього Закону за основу були обрані три ключові правові акти: Угода про застосування ст. VI ГАТТ 1994 р., Акт про тарифи 1930 року США в редакції 1995 р. та Регламент Ради ЄС № 384/96 від 22 грудня 1995 р. «Про захист від демпінгового імпорту з країн не членів Європейської Спільноти». Приведення норм даних актів у відповідність національним особливостям відбувалося в тому числі щодо питань встановлення нормальних та експортних цін, демпінгової маржі, а також визначення функцій відповідальних органів влади у процедурі антидемпінгового розслідування [3, с. 234].

Зокрема встановлено, що відповідальність за порушення та проведення антидемпінгових розслідувань в Україні покладається на:

- 1) Міжвідомчу комісію з міжнародної торгівлі (далі Комісія), яка приймає рішення про:

- порушення розслідувань;
- позитивні або негативні висновки стосовно наявності демпінгу;
- позитивні або негативні висновки щодо наявності шкоди, визначення причинно-наслідкового зв'язку;

- застосування заходів торговельного захисту;

2) Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (відповідає за проведення розслідувань: збирає та аналізує всю необхідну інформацію, проводить консультації та слухання із заінтересованими сторонами тощо);

3) Державну митну службу України (надає статистичну інформацію, забезпечує застосування торговельних заходів під час імпорту товарів в Україну) [1].

Проаналізувавши норми національного законодавства, можна сформулювати такі стадії антидемпінгового розслідування в Україні

1. Подання Міністерству економічного розвитку і торгівлі (далі Міністерство) скарги національним товаровиробником.

2. Порушення та проведення антидемпінгової процедури, в ході якої аналізується достатність наданих доказів для порушення розслідування.

3. Порушення антидемпінгового розслідування та опублікування відповідного повідомлення про це в друкованому органі Кабінету Міністрів України. Рішення про порушення антидемпінгового розслідування приймає Комісія за поданням Міністерства, як правило, в 30-денний строк з дня подання скарги

4. Подання та розгляд заяв про реєстрацію всіх зацікавлених в антидемпінговому розслідуванні сторін.

5. Проведення антидемпінгового розслідування, строк якого не повинен перевищувати 1 року з дня набрання чинності рішенням про його порушення. Цей строк може бути продовжений за рішенням Комісії, але не може бути більшим ніж 18 місяців.

6. Прийняття Комісією рішення про застосування попередніх антидемпінгових заходів, що має відбутися не раніше ніж через 60 днів і не пізніше ніж через дев'ять місяців після порушення відповідного антидемпінгового розслідування.

7. Припинення антидемпінгового розслідування без застосування або із застосуванням остаточних антидемпінгових заходів.

Антидемпінгове регулювання виступає насамперед у якості особливого виду діяльності компетентних органів виконавчої влади країни, таким чином вимагаючи аналізу з позицій науки міжнародного права, що дозволить визначити ключові принципи й закономірності та сформулювати рекомендації щодо підвищення ефективності як правового регулювання, так і безпосередньо організації такого процесу.

Література:

1. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22 грудня 1998 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/330-14>.
2. Членство України у СОТ: нові можливості та виклики для бізнес-асоціацій / Серія «Школа професійної освіти для бізнес-асоціацій. Модуль G: бізнес-асоціації та СОТ» [Текст] / За заг. ред. Д.В.Ляпіна, Авт.: Ляпін Д.В., Мовчан В.М. та інші. - К.: Ін-т власності і свободи; LAT&K, 2010. - 104 с.
3. Міжнародні економічні відносини: Навчальний посібник / За ред. В.В. Козик, Л.А. Панкова, Н.Б. Даниленко. - К.: Знання, - 2008.- 406 с.
4. Угода про застосування Статті VI Генеральної угоди з тарифів та торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrexport.gov.ua/ukr/zahist_vnutr_rinku/ukr/5633.html.
5. Генеральна угода з тарифів і торгівлі 1994 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=981_003.

Соколик М.О.

(наук. кер. – ст. викл. Штепа О.О.)

*студент V курсу психолого-педагогічного факультету
Полтавського національного педагогічного
університету імені В.Г. Короленка*

**ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ НАРОДНОГО
ДЕПУТАТА УКРАЇНИ**

Депутат – виборний повноважний та відповідальний представник народу в парламенті, член виборної державної установи; уповноважена особа для виконання певного доручення [1].

Поняття конституційно-правового статусу народного депутата пов'язують, зокрема, із сукупністю його прав та привілеїв або ж із сукупністю його прав, обов'язків і відповідальністю.

Статус народного депутата України це правове становище повноважного представника народу, яке визначається політико-правовою природою депутатського мандата; підставами його виникнення і терміном дії, припиненням дії депутатського мандата; правами і обов'язками народного депутата України; формами та гарантіями здійснення депутатських повноважень; відповідальністю народного депутата. Політична природа мандата народного депутата України полягає в його представницькому характері [2].

Чинне законодавство передбачає систему гарантій, які покликані забезпечити ефективність діяльності народного депутата України. До них належать: неприпустимість свавільного обмеження депутатських повноважень, депутатська недоторканність (депутатський імунітет), створення належних умов для виконання депутатських повноважень, забезпечення